

KAUNO LOPŠELIS
DARŽELIS „LIEPAITĖ“

**„Vaikai ir ekranai:
drausti ar leisti?“**

(informacija tėvams ir pedagogams)

Parengė mokytojos:

Lina Butkienė

Rasa Skripkienė

Naudota literatūra:

www.MaMaDu.lt

Kaunas

2024-03

Išmaniosios technologijos šiuolaikinius kūdikius pasitinka vos jiems gimus – neretai jau pirmąją dieną jie pozuoja nuotraukai tėvų socialiniams tinklams arba atkeliauja į namus, pilnus ekranų. Todėl tėvams tenka nemenkas iššūkis nuspręsti, nuo kada ir kaip mokyti vaikus tinkamai naudotis išmaniaisiais įrenginiais, drausti ar leisti žiūrėti televizorių.

Ekranas nepakeis gyvo bendravimo

Neurologinių kalbos sutrikimų patologijos specialistė R. Grigienė kalbėdama apie vaikus iki 3 metų tėvams pataria neskubėti jų pažindinti su technologijomis.

„Šiuo laikotarpiu ypač sparčiai vystosi kalba, taip pat vaikai per santykius su tėvais ar globėjais, kuria ir savo santykį su pasauliu bendrąja prasme, mokosi pažinti emocijas. Visa tai įmanoma tik veidas į veidą, akis į akį, lūpos į lūpas principu. Tam, kad raida vyktų sklandžiai, mažyliai turi gauti gyvą atgalinį ryšį, o to ekranai pasiūlyti negali“.

Jei išmanieji įrenginiai vaikams įduodami kaip ramino priemonė, tai gali paveikti jų emocinį intelektą, padidinti tikimybę ateityje turėti dėmesio sutelkimo problemų.

„Ekranai siūlo galimybę pabėgti – mažyliui įjungus televizorių ar įdavus planšetę, tėvai gali minutėlei atsipūsti. Tačiau pabėga ir vaikai, tik į tą kitą, ekrano realybę. Jie joje negali patirti tikrame pasaulyje galiojančių bendravimo taisyklių, todėl ateityje gali turėti sunkumų mezgant santykius su kitais. Be to, nuolat besikeičiantys vaizdai ir garsai neleidžia išmokyti sulaikyti dėmesio“.

Drausti negalima leisti – kur dėti kablelį?

Vis tik R. Grigienė sako, kad turime priimti realybę tokią, kokia ji yra – gyvename apsupti technologijų ir visiškai vaikų nuo jų atskirti ne tik neįmanoma, bet ir nepatariama.

„Prisiminkime esmę – technologijos egzistuoja ir yra kuriamos tam, kad palengvintų mūsų kasdienybę, efektyvintų darbą, mokslą, sutaupytų laiko ir padėtų mums tobulėti. Pačios iš savęs jos nėra pavojingos, tokiu būtu gali tik mūsų santykis su jomis. Gera žinia ta, kad jį galime kontroliuoti ir rinktis“.

Tėvų pareiga yra ne slėpti ar drausti išmaniuosius įrenginius, tačiau padėti vaikams juos tinkamai vertinti ir atsakingai naudotis.

„Jei sutariame, kad technologijos visų pirma yra mūsų įrankiai užduotims atlikti, tuomet turime vaikus išmokyti jais naudotis. Juk kartu gamindami maistą, dvimečiui jau galite duoti minkyti tešlą, tačiau aštraus peilio jam dar nepatikite. Tačiau to peilio ir neketinate slėpti iki paauglystės – tikėtina, kad ir tuomet jis juo įsipjautų, nes vis dar nemokėtų juo naudotis taip pat, kaip ir būdamas dvejų“.

Kaip žinoti, kada jau laikas?

R. Grigienė tėvams, svarstantiems, kada supažindinti vaiką su televizoriumi, išmaniuoju, planšete ar kompiuteriu, pataria ne tik kliautis specialistų rekomendacijomis, bet ir patiems įvertinti savo vaiką.

„Pasvarstykite, ar jis jau kalba, ar geba suprasti ir atsakyti į klausimus, kiek išsivystęs jo emocinis intelektas? Vaikų raida yra skirtinga, todėl tik jūs galite nuspręsti, ar jūsų vaikas yra pasiruošęs susipažinti su technologiniais įrankiais“.

Pašnekovė priduria, kad svarbu ir tinkamai parinkti turinį, kurį rodysite vaikui.

„Čia taip pat svarbus tėvų kritinis mąstymas ir konkretaus vaiko įvertinimas. Skirtingais atvejais brangi, intelektą lavinanti programėlė gali visai nieko nelavinti, o koks nors populiarus animacinis filmukas – išmokyti svarbių gyvenimiškų pamokų apie draugystę, gerį ir tikslo siekimą.“

Prieš rodant vaikams medžiagą, reikėtų ją pirma peržiūrėti tėvams ir jei vaikui nėra 5 metų rodomą medžiagą žiūrėti kartu. Taip galėsite drauge aptarti vaizduojamas situacijas, jas susieti su savo kasdienybe, paanalizuoti, kodėl veikėjai pasielgė vienaip, o ne kitaip. Tokiu būdu, technologijos skatins vaiko raidą ir emocinę brandą bei stiprins jūsų tarpusavio ryšį.

Be to, specialistė tėvams į išmaniuosius įrenginius siūlo žvelgti taip pat, kaip ir į knygų skaitymą.

„Tėvams įprasta vaikams skaityti tol, kol jie patys išmoksta ne tik skaityti, bet ir suvokti tekstą. Iš pradžių jiems parenkamos paveikslėlių, neplyštančios knygos, kurias galima lankstyti ar net kramtyti, vėliau – pasakojančios sudėtingesnes istorijas, kurias jau reikia švelniai vartyti. Tos pačios taisyklės galioja ir technologijoms – jomis naudokitės kartu tol, kol pajusite, kad vaikas gali tai daryti sąmoningai bei saugiai ir pats“.

